

שם קורס (עברית): דיפלומטיה ויישוב סכסוכים
שם קורס (אנגלית): Diplomacy and conflict resolution

מספר קורס: 2773501

שם המרצה: ד"ר אמירה שיף

סוג הקורס: שיעור מתוקשב

שנת לימודים: תש"פ סמסטר: ב היקף שעות: 2

אתר הקורס באינטרנט: ראו מערכת המודול של אוניברסיטת בר - אילן

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה

לאפשר לסטודנט להכיר ולבחון באופן מעמיק תיאוריות ומושגים עכשוויים מתחום יישוב הסכסוכים.

ב. תוכן הקורס: רציונל ונושאים

במהלך הקורס ילמדו הסטודנטים גישות עכשוויות לניתוח ולטיפול בסכסוכים המתנהלים כיום בזירה הבינלאומית. נתייחס לגישות ולתיאוריות לניהול סכסוכים, לתיווך, למשא ומתן וגם להתערבות הומניטארית ולבניית שלום. נעסוק במקרי בוחן מגוונים הן מבחינת סוגי הסכסוכים והן מבחינת אופיים של התהליכים המאפיינים את הסכסוכים ואת הטיפול בהם. נתייחס לסכסוכים בין מדינות כאשר השחקנים המרכזיים הם מדינות סוברניות, כגון הסכסוך בין ארה"ב לצפון קוריאה, בין ארה"ב לאיראן, בין רוסיה לאוקראינה ועוד. נתייחס גם לתופעה של סכסוכים פנים מדינתיים ולאופני הטיפול בהם. מלחמות האזרחים בסוריה, בסודן, בסרי לנקה או הסכסוך בין קטלוניה לממשלת ספרד

ישמשו כמקרי בוחן. נעסוק גם בגורמים להצלחת תהליכי שלום וגם לכישלונות
תוך התייחסות לתהליכי שלום בסכסוכים שונים כולל בסכסוך הישראלי
פלסטיני.

מהלך השיעורים

הקורס מתקשב ונלמד באמצעות האתר של המרכז להוראה מתוקשבת בבר -
אילן. באתר יופיעו תשע יחידות כמספר הנושאים בקורס.

כל יחידה תכלול : א. את תוכן הנושא בקובץ וורד ב. חומרי הקריאה מהרשימה
הביבליוגרפית ג. קטעי קריאה נוספים (מהאינטרנט) הכוללים מידע בנוגע
למקרי בוחן מסוימים ד. פורום לדיון. בפורום לדיון תמצא שאלה לדיון הנוגעת
לנושא היחידה, אליה ידרשו הסטודנטים להתייחס בתגובותיהם.

השיעור הראשון והשיעור האחרון בקורס, ילמדו בכיתה כהרצאה פרונטלית
בהתאם לתקנון האוניברסיטה.

לקריאה הנדרשת נא ראו רשימה ביבליוגרפית בעמודים הבאים.

הערות	קריאה נדרשת	נושא	מס' נושא ושיעור
השיעור הראשון יתקיים במתכונת של הרצאה בכיתה. תינתן הקדמה לנושא הקורס ויוסבר אופן התנהלות הקורס	Crocker, Chester. A., Hampson, Fen, Osler and Aall, Pamela (2018). <i>International Negotiation and Mediation in Violent Conflict</i> NY: Routledge, (pp. 7-38).	רקע כללי: ניהול ויישוב סכסוכים בינלאומיים: נושאים ומגמות עכשוויות	נושא 1 שיעור 1-2
	Crocker, Chester. A., Hampson, Fen, Osler and Aall, Pamela (2018). <i>International Negotiation and Mediation in Violent Conflict</i> . NY: Routledge, (pp. 39-58). Burton, John W.(1987). <i>Resolving Deep-</i>	תווך בסכסוכים "קשים לפתרון", מאפיינים, קשיים והזדמנויות	נושא 2 שיעור 3-4

	<p><i>Rooted Conflict.</i> USA: University Press of America, (pp. 3-18).</p> <p>Zartman, I. William (1995). “Dynamics and Constraints in Negotiations in Internal Conflicts”. In I. William Zartman (ed.) <i>Elusive Peace, Negotiating an End to Civil Wars.</i> Washington D.C.: The Brookings Institution, (pp. 3-24).</p> <p>Magnus, Lundgren (2016). <i>Mediation in Syria:</i></p>		
--	--	--	--

	<p>initiatives, strategies, and obstacles.</p> <p><i>Contemporary Security Policy</i>, 37(2), 273-288.</p>		
	<p>Zartman, I. William (2008). "Ripeness revisited: the push and pull of conflict management." In I. William Zartman (ed.) <i>Essays on Theory and Practice</i>. N.Y: Routledge, (pp. 232-244).</p>	<p>סיומם של סכסוכים וההשפעה של גורם ה"הזדמנות המפתה ההדדית" (MEO)</p>	<p>נושא 3 שיעור 5</p>
	<p>שיף, אמירה (2015). תיאוריית המוכנות והסכמי שלום בסכסוכים עיקשים. תל אביב, מרכז תמי שטיינמץ</p>	<p>תיאוריית המוכנות ותיאוריית הבשלות- מחקרים חדשים</p>	<p>נושא 4 שיעור 6-7</p>

	<p>למחקרי שלום. תל אביב: אוניברסיטת תל אביב, (21-42).</p> <p>Schiff, Amira (2017). "Beyond Push and Pull: The Sudan Peace Process as a Case Study". <i>International Negotiation</i>, 22, 33-61.</p> <p>Vukovic, S. (2016). <i>International multiparty mediation and conflict</i>. New York: Routledge, (pp. 11-37).</p> <p>Mnookin,</p>	<p>תוך בינלאומי- זוויות מחקריות חדשות</p>	<p>נושא 5 שיעור 7-9</p>
--	---	---	-------------------------

	<p>Robert H. and Lee, Ross (1995). "Introduction". In Kenneth Arrow, et.al, <i>Barriers to Conflict Resolution</i>. New York: Norton, (pp. 2-24).</p> <p>Mnookin, Robert, H. (2015). "The Israeli-Palestinian Conflict: Is There a Zone of Possible Agreement (ZOPA)?" In Gilead Sher and Anat Kurz (eds.) <i>Negotiating in Times of Conflict</i>. Tel Aviv: INSS, (pp. 213-226).</p>	<p>חסמים בתהליכי יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית</p>	<p>נושא 6 שיעור 10</p>
--	--	---	----------------------------

	<p>Aall, P. (2007). The power of nonofficial actors in conflict management. In C.A. Crocker, F. O. Hampson, & P.R Aall (eds.), <i>Leashing the dogs of war: Conflict management in a divided world</i>. Washington, DC: United States Institute of Peace Press, (pp. 477-493).</p> <p>Bartoli, Andrea (2009). NGOs and conflict resolution. In J., Bercovitch, V., Kremenjuk, , & I.W. Zartman (eds.) <i>The SAGE Handbook of</i></p>	<p>ארגונים לא ממשלתיים כשחקנים בתהליכי שלום</p>	<p>נושא 7 שיעור 11</p>
--	---	---	----------------------------

	<p><i>Conflict Resolution.</i> Washington DC: Sage Publications, (pp. 392- 413).</p> <p>Ackermann, Alice (2000). Making Peace Prevail: Preventing Violent Conflict in Macedonia, New York: Syracuse University Press, (pp.37- 43).</p> <p>שיף, אמירה (2018). יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, (397- 437).</p>	<p>מניעת סכסוכים, שמירת שלום והתערבות הומניטרית</p>	<p>נושא 8 שיעור 12</p>
--	---	---	----------------------------

		סיכום (השיעור יתקיים בכיתה)	נושא 9 שיעור 13
--	--	--------------------------------	--------------------

א. דרישות קדם

סיום סמסטר א' בקורס גישות ליישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית (קורס חובה בתוכנית לניהול ויישוב סכסוכים ומו"מ, אוניברסיטת בר-אילן).

ב. חובות / דרישות / מטלות

- חובת נוכחות במפגשים הראשון והאחרון בסמסטר. מפגשים אלה יתקיימו בכיתה. תלמיד שיעדר משתי ההרצאות ללא סיבה מוצדקת (בהודעה מראש למרצה) לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת.
- חובת השתתפות בארבעה פורומים של דיון מתוך אחד עשר.
- מבחן מסכם בסיום הסמסטר. המבחן יכלול שאלות מרובות אפשרויות תשובה.

ג. מרכיבי הציון הסופי

- 90% מבחן סוף סמסטר
- 10% השתתפות בדיונים בפורומים שבאתר הקורס

ד. ביבליוגרפיה

נושא 1: רקע כללי: ניהול ויישוב סכסוכים בינלאומיים: נושאים ומגמות עכשוויות

Crocker, Chester. A., Hampson, Fen, Osler and Aall, Pamela (2018).
International Negotiation and Mediation in Violent Conflict. NY: Routledge,
(pp.7-38).

ניתן למצוא את הספר במאגרים האלקטרוניים של אוניברסיטת בר אילן

נושא 2: תווך בסכסוכים "קשים לפתרון", מאפיינים, קשיים והזדמנויות

Crocker, Chester. A., Hampson, Fen, Osler and Aall, Pamela (2018).
International Negotiation and Mediation in Violent Conflict. NY: Routledge,
(pp. 39-58).

ניתן למצוא את הספר במאגרים האלקטרוניים של בר- אילן

Burton, John W. (1987). *Resolving Deep-Rooted Conflict*. USA: University
Press of America, (pp.3-18).

Zartman, I. William (1995). "Dynamics and Constraints in Negotiations in
Internal Conflicts". In I. William Zartman (ed.) *Elusive Peace, Negotiating an
End to Civil Wars*. Washington D.C.: The Brookings Institution, (pp.3-24).

Magnus, Lundgren (2016). Mediation in Syria: initiatives, strategies, and
obstacles. *Contemporary Security Policy*, 37(2), 273-288.

נושא 3: סיומם של סכסוכים וההשפעה של גורם ה"הזדמנות המפתה ההדדית" (MEO)

Zartman, I. William (2008). "Ripeness revisited: the push and pull of conflict
management." In I. William Zartman (ed.) *Essays on Theory and Practice*.
N.Y: Routledge, (pp.232-244).

נושא 4: תיאוריית המוכנות ותיאוריית הבשלות- מחקרים חדשים

שיף, אמירה (2015). תיאוריית המוכנות והסכמי שלום בסכסוכים עיקשים. תל אביב, מרכז תמי שטיינמץ למחקרי שלום. תל אביב: אוניברסיטת תל אביב, (21-42).

Schiff, Amira (2017). "Beyond Push and Pull: The Sudan Peace Process as a Case Study". *International Negotiation*, 22, 33-61.

נושא 5: תווך בינלאומי - זוויות מחקריות חדשות

Vukovic, S. (2016). *International multiparty mediation and conflict*. New York: Routledge, (pp.11-37).

נושא 6: חסמים בתהליכי יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית

Mnookin, Robert H. and Lee, Ross (1995). "Introduction". In Kenneth Arrow, et.al, *Barriers to Conflict Resolution*. New York: Norton, (pp. 2-24).

Zahar, Marie-Joelle (2003). "Reframing the Spoiler Debate in Peace Processes." In John, Darby and Roger, MacGinty (eds.), *Contemporary Peacemaking: Conflict, Violence, and Peace Processes*. London and New York: Palgrave- MacMillan, (pp.114-124).

Mnookin, Robert, H. (2015). "The Israeli-Palestinian Conflict: Is There a Zone of Possible Agreement (ZOPA)?" In Gilead Sher and Anat Kurz (eds.) *Negotiating in Times of Conflict*. Tel Aviv: INSS, (pp.213-226).

נושא 7: ארגונים לא ממשלתיים כשחקנים בתהליכי שלום

Aall, P. (2007). The power of nonofficial actors in conflict management. In C.A. Crocker, F. O. Hampson, and P.R. Aall (eds.), *Leashing the dogs of war: Conflict management in a divided world*. Washington, DC: United States Institute of Peace Press, (pp.477-493).

Bartoli, Andrea (2009). NGOs and conflict resolution. In J. Bercovitch, V., Kremenyuk., and I.W. Zartman (eds.) *The SAGE Handbook of Conflict Resolution*. Washington DC: Sage Publications, (pp.392-413).

נושא 8: מניעת סכסוכים, שמירת שלום והתערבות הומניטרית

Ackermann, Alice (2000). *Making Peace Prevail: Preventing Violent Conflict in Macedonia*, New York: Syracuse University Press, (pp.37-43).

שיף, אמירה (2018). יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, (397-437).

נושא 9: שיעור סיכום